

Archiefinventaris Njord

Nico van Horn

Op zaterdag 20 november werd in Leiden het eerste exemplaar van de archiefinventaris van de Koninklijke Studenten Roeivereniging Njord ten doop gehouden. Het komt zelden voor dat van sportverenigingen complete inventarissen officieel in omloop komen, vandaar dit bericht.

Njord zag het levenslicht op 5 juni 1874, en is daarmee nu de oudste studenten roeivereniging in Nederland. Uiteraard heeft zo'n oude club het nodige archiefmateriaal verzameld en het meeste daarvan berust nu in de gastvrije en goed ingerichte ruimten van het Regionaal Archief Leiden, aan de Boisotkade.

Dat was niet altijd het geval, tot in de jaren negentig van de vorige eeuw lag het archief (thans veertig strekkende meter) in een ruimte op Sociëteit Minerva aan de Breestraat. Immers, Njord was opgericht als subvereniging van het Leidsch Studenten Corps. Generaties lang werd er wel verzameld, maar het geheel had toch te lijden onder nicotine, drank en willekeurige, zeg maar slordige, behandeling. Vijftien jaar leden werd besloten het archief in zijn geheel naar het Regionaal Archief Leiden over te brengen en de nu gemaakte inventaris is een productie van het Regionaal Archief Leiden (mw. M.A.J. Wansbeek-Zijbrands). De oud-ledenvereniging van Njord, heel toepasselijk Oud-Njord genaamd, heeft een financiële bijdrage geleverd, waardoor het geheel netjes geïnventariseerd kon worden. Zoals bekend, zijn veel archieven wat meer op de commerciële toer gegaan. Zij hebben officieel voor overheidsarchieven een bewaarplicht, maar voor particuliere archieven bestaat die plicht niet, hooguit een faciliteit. Kosten worden in rekening gebracht. Die kosten verschillen per plaats en het kan slim zijn om, als u van plan bent een verenigingarchief over te dragen, van tevoren goed inlichtingen in te winnen.

Wat kunnen we nu van zo'n archief leren? Veel, en van alles over het studentenleven, wedstrijdssport, contacten met andere verenigingen, de openbreking van de oude studentenverenigingen in de jaren zeventig, het openstellen voor vrouwen, trainingsmethodes, contacten met de burgerij in Leiden, ontwikkeling van het wedstrijd materiaal, en ga zo maar door. Uit het rijke Njordarchief, dat overigens ook nog eens een heel mooie fotoverzameling bevat, lezen we dat Piet Damsté

rond 1885 als eerste in Nederland de training voor wedstrijden serieus oppakte. Hij waarschuwde toen als tegen overmatig drank en nicotinegebruik. Hij vond dat er voor de bestaande roeiclubs in Nederland een overkoepelende bond moest komen (die kwam er pas in 1917). Njord was ook één van de drie oprichters van de Nederlandsche Studenten Roeibond, die vanaf 1883 de jaarlijkse Varsity organiseert.

Later, na de Tweede Wereldoorlog, was het iemand als Udo Suermondt die de vereniging met straffe hand voorbereidde en leidde naar drie Varsity-overwinningen in 1949, 1950 en 1951. Hoogtepunten en dieptepunten binnen Njord wisselen elkaar af in dit rijke archief. Het merendeel van de archivalia is openbaar, slechts een uiterst klein gedeelte (persoonlijke informatie over het personeel) is niet toegankelijk.

U kunt uw kennis over studentenroeien, de stad Leiden en wedstrijdssporters nu gemakkelijk uitbreiden door een bezoek te brengen aan het Regionaal Archief Leiden. De doop van de archiefinventaris werd in de Zwanenzaal van Njord gevierd met drank. Nicotine is daar intussen ook volstrekt verboden.

